

Wychodzi 2 razy dziennie

z wyjątkiem niedziel

rano o godz. 7 1/2 i popoł. o godz. 3.

PRENUMERATA WYNOŚI:

We Lwowie:

miesięcznie 1 zł. 22 krotką dost. do domu 1-80

na prowincyi:

rocznie 18 zł. 20 ct. z 2 krotką wysyłką 16 zł.

kwartalnie 4 zł. 50 ct.

miesięcznie 1 zł. 10 ct.

W Niemczech: miesięcznie 1 zł. 50 ct.

W innych krajach: 2 zł.

Bezpłatnych donosów Redakcyi nie wzięto pod uwagę.

Słowo Polskie

OGŁOSZENIA:
Za 1 wiersz petłowy albo jego ułamek 10 ct.
nadstawia wiersz garmondowy 40 ct., a za
ogłoszenia za wyraz 3 ct., najmniej 10 ct.

Numer pojedynczy:

We Lwowie: Na prowincyi
wydania rannego 2 ct. 8 ct.
wieczornego 3 " 4 "
oba wydania razem 4 " 5 "

Kopisów redakcyi nie zwraca

Adres „Słowa Polskiego“

Lwów, ulica Choraszyńska 1. 17

TELEFON 641.

Telefoniczne i telegraficzne depesze

„Słowa Polskiego“.

W przededniu przesilenia.

Praga, 21 września. *Narodni Listy* zamieszczają artykuł p. t.: „Przed przesileniem“, datowany z Wiednia. W artykule tym powiedziano, że byłoby grą dziecinną, chcieć obecnie jeszcze tańc istnienie przesilenia ministerjalnego, które wprowadzi nie weszło dotychczas w stadyum ostre, ale i to niebawem nastąpi.

Ministerstwo hr. Thuna wcale nie trzymało się swoich portfelów (?), czego dowodem nominacja Szella na prezesa węg. ministrów, jakoteż czerwcowy konflikt z rządem węgierskim.

Thun objął trudne zadanie i spełniał je w jeszcze trudniejszych warunkach. Przez powołanie hr. Chlumecky'ego do Ischlu nadzieje obstrukcyi wzrosły. Niemcy zażądali, aby im złożono w ofierze gabinet i system obecny. Jeszcze bardziej wzrosły nadzieje obstrukcyi po manewrach cesarskich w Reichstadzie.

Dzień 24 września będzie dla Austrii dniem krytycznym pierwszego rządu, podobnie, jak dzień 28 listopada 1897 roku. (Upadek hr. Badeniego. *Przyp. Red.*)

Praga, 21 września. *Politik* w artykule sytuacyjnym wyraża życzenie, aby parlamentarne załatwienie ugody nastąpiło jeszcze przez obecną większość, oraz zwraca się przeciw projektowi ewentualnego urzędniczego ministerstwa z obecnym ministrem oświaty hr. Bylandt-Reidtem na czele.

Lublana, 21 września. *Slovenski Narod* donosi, że rozwiązanie obecnego przesilenia nastąpi jeszcze podczas pobytu cesarza w Meranie. Rozwiązanie to — zdaniem *Narodu* — nastąpi tak prędko, że nawet ostateczne perfekcyonowanie ugody nie odbędzie się już pod rządami hr. Thuna.

Slovenec również zapewnia, że gabinet Thuna w najbliższym czasie ustąpi miejsca innemu, „gdyż, jak powiada, klerykali i Polacy prowadzą obecnie politykę na własną rękę i opuścili już hr. Thuna“.

Odmowa.

Wiedeń, 21 września. Poseł Lemisch imieniem niemieckiego stronnictwa ludowego odpowiedział odmownie na zaproszenie, wystosowane przez prez. Fuchsa na konferencję, a doręczone mu przez p. Funkęgo.

Zjazd dziennikarzy słowiańskich nie będzie odroczone!

Kraków, 21 września. Prezes zjazdu dziennikarzy słowiańskich p. Michał Chyliński, otrzymał wczoraj następujący reskrypt dyrektora policji krakowskiej: „Poświadczam niniejszem otrzymane doniesienie, iż w dniach 23, 24 i 25 września odbędzie się tutaj zjazd dziennikarzy słowiańskich, przyczem zastrzegam, że w zjeździe tym mają wziąć udział wyłącznie tylko obywatele austriaccy. Przeciw tej rezolucyi wolno wnieść rekurs do wysok. c. k. namiestnictwa we Lwowie w 8 dniach, licząc od dnia po doręczeniu (podp. Korotkiewicz)“.

Reskrypt dyrektora policji krakowskiej usuwa od udziału w zjeździe dziennikarzy ze Słowaczyny węgierskiej i Chorwacy, zapisanych dotychczas w liście siedmiu i dał wczoraj po południu powód do pogłosek o odroczeniu zjazdu. Komitet zjazdu zebrał się wczoraj po południu na posiedzenie, na którym uchwalili wnieść do namiestnictwa następujący telegraficzny rekurs: „Przeciw rezolucyi dyrektora policji w Krakowie, z dnia 20 września do l. 848, ograniczającej udział w odbyć się mającym w Krakowie zjeździe tylko do dziennikarzy austriackich, wnoszą komitet zjazdu rekurs, o ile ta rezolucya usuwa od udziału w zjeździe dziennikarzy, obywateli krajów korony węgierskiej, ponieważ reskrypt ten ogranicza prawa tychże oraz uchyla zasadniczym ustawom monarchii co do swobody wzajemnych stosunków, obywateli monarchii austro-węgierskiej.“

Komitet uprasza o przyjęcie do wiadomości za wiadomienia tegoż, wniesionego do dyrekcji policji w Krakowie, że urządzony ma być zjazd dziennikarzy słowiańskich Austro-Węgier. Komitet uprasza o telegraficzny reskrypt. (Podp. Chyliński, Prokesch)“.

Następnie komitet powziął uchwałę, ażeby nie odraczać zjazdu. Z powodu wykluczenia dziennikarzy słowiańskich z krajów korony węgierskiej, odpadnie referat red. *Svetozora* Vajansky'ego.

W razie nieuwzględnienia rekursu przez namiestnictwo, komitet postanowił odnieść się do hr.

Thuna, jako ministra spraw wewnętrznych. Reskrypt dyrektora krak. policji przypisują tu zabiętom rządu węgierskiego, a to z tego powodu, że pisma węgierskie, wbrew istotnemu stanowi rzeczy doniosły, iż zjazd będzie miał cechę państwa-stycznej manifestacyi.

Cesarz w Tyrolu.

Bozen, 21 września. W przejeździe do Meranu cesarz przybył tu wczoraj o godz. 3 popołudniu. Pociąg spóźnił się o 1 1/2 godziny. Cesarz wraz z arcyksięciem Franciszkiem Ferdynandem zwiedził nowy kościół Serca Jezusowego, gdzie odbyło się także nabożeństwo. Następnie monarcha, żegnany entuzjastycznymi okrzykami ludności, odjechał do Meranu.

Meran, 21 września. Miasto wspaniale udekorowane. Na przyjęcie monarchy poczyniono ogromne przygotowania. Z okolic przybyło kilka tysięcy osób.

Zasadnicza sprawa.

Wiedeń, 21 września. Przed trybunałem administracyjnym odbyła się wczoraj rozprawa, wywołana zażaleniem 165 gmin z północnych Czech z powodu rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych, mocą którego narzucono tym gminom obowiązek utrzymywania ewidencji popisowych. Ogłoszenie wyroku nastąpi 5 października.

Następca kard. Schönborna.

Praga, 21 września. *Katolické Listy*, organ praskiego konsystorza, donoszą, że zamianowanie arcybiskupa praskiego, w miejsce sp. Schönborna już nastąpiło. Nominację przedłożono już papieżowi do zatwierdzenia, a za 3 tygodnie nastąpi jej oficjalne ogłoszenie.

Kat. Listy zaznaczają, że na razie nie mogą wyjawiać nazwiska przyszłego arcybiskupa, ale dają do zrozumienia, że wybór padł na młodego członka czeskiej arystokracji.

Przypuszczają, że arcybiskupem zostanie ks. Hohenlohe lub ks. Senoburg.

Ulaskawienie Dreyfusa.

Rennes, 21 września. Dreyfus opuścił więzienie o godz. 2 1/4 rano i udał się natychmiast w towarzystwie jednego z swych krewnych powozem do pobliskiej stacji kolejowej, skąd zaraz pojechał dalej w kierunku do Nantes. Żona Dreyfusa z rodziną wyjechała z Rennes wczoraj w południe.

Nantes, 21 września. Dreyfus przybył tu wczoraj rano w towarzystwie swojego brata Macieja i dwóch agentów policyjnych. Po krótkim tu wypoczynku, udał się w dalszą podróż w nieznanym kierunku. Na najbliższej stacji wysiedli z wagonu obaj agenci policyjni i Dreyfus pozostał sam z bratem.

Paryż, 21 września. Dzienniki rewizyonistyczne, omawiając ulaskawienie Dreyfusa — oświadczają się za dalszą akcją rehabilitacji Dreyfusa, gdyż, zdaniem ich, przez ulaskawienie droga do rehabilitacji bynajmniej nie została zagrodzona.

Publicysta Pretangé zapewnia w *Aurore*, iż on i jego przyjaciele ścigać będą w dalszym ciągu zbrodnie generałów i nie spoczną, póki sądy wojskowe, jako nie odpowiadające potrzebom chwili, nie znikną z widowni.

Figaro żąda reformy sądów wojskowych na wzór niemiecki.

Paryż, 21 września. Zapewniają w kołach wojskowych, że tymi sędziami trybunału wojennego w Rennes, którzy głosowali za uwolnieniem Dreyfusa, byli pułk. Jouaust i komendant Bréon.

Kolonja, 21 września. *Köln. Ztg.* omawiając uwolnienie Dreyfusa, powiada, że Francya uratuje swój honor tylko wówczas, jeśli da Dreyfusowi zupełną satysfakcję.

Samo ulaskawienie nie wystarcza jeszcze; trybunał kasacyjny winien znieść zupełnie wyrok sądu wojennego w Rennes, a może to stać się przez ujawnienie nowych faktów podczas procesu Zoli.

Neapol, 21 sierpnia. Panie tutejsze przesyłały pani Dreyfus album wraz z adresem, opatrzonym 6.000 podpisów.

Londyn, 21 września. Prasa omawia szeroko uwolnienie Dreyfusa, twierdząc, że nie jest ono żadną łaską, ale zasłużoną satysfakcją dla Dreyfusa.

Times zaznacza, że ulaskawienie Dreyfusa jest jawnem przyznaniem się do niesprawiedliwości wyroku sądowego w Rennes.

Proces o zamach stanu na republikę.

Paryż, 21 września. Komisya śledcza, utworzona z łona trybunału stanu dla zbadania *dossier* — wybrała Bérengera przewodniczącym.

Najciekawszym ustępem aktu oskarżenia przeciw spiskowcom jest stwierdzenie faktu łączności i

wspólnej akcyi pomiędzy rojalistami z jednej, a nacjonalistami i antisemitami z drugiej strony.

Paryż, 21 września. Komisya śledcza trybunału stanu, bada ciągle akta odnoszące się do procesu, wytoczonego spiskowcom. Prezydent Berenger przesłuchiwał wczoraj Guerina. W domu przy ulicy Chabrol, w którym zamknął się był Guerin ze swymi towarzyszami, rozpoczęto wczoraj rewizję, musiano ją jednak przerwać, wskutek zanieczyszczonego powietrza. Celem wypowietrzenia pokoiów i piwnic, zawezwano straż pożarną.

Poddanie się „twierdzy“ Guerina.

Paryż, 21 września. O poddaniu się „twierdzy“ Guerina dowiadują się nowych szczegółów. Przyjaciele polityczni Guerina dowiedzieli się wczoraj, że rząd zamierza w ciągu nocy szturmować „twierdzę“. Minister Gallifet wydał mianowicie rozkaz oddziałom wojska, ustawionym przy ulicy Chabrol, ażeby w razie oporu ze strony Guerina użyły broni, pionierom zaś nakazano przedziurawić mury i wtargnąć do domu i piwnic.

Prezydent policji p. Lepine wyraził się wczoraj wieczorem z całą stanowczością, że w ciągu nocy „zrobi się porządek przy ul. Chabrol i że cała nieprzyjemna sprawa będzie do godz. 6 rano załatwiona“. Wobec takiego stanowiska rządu — przyjaciele Guerina udali się do prezesa ministrów Waldeck-Rousseau'a z prośbą, aby pozwolił mu wejść do „twierdzy“ i nakłonić Guerina do poddania się.

W. Rousseau zezwolił na to i wówczas udali się do „twierdzy“ dep. Milvoje, Lossies i brat Guerin, i rozpoczęli pertraktacje z Guerinem. Gdy szturm miał się rozpocząć o godz. 4 nad ranem, na 5 minut przed 4 naczelnik oddziału policji wystosował w myśl przepisów, żądanie do Guerina, ażeby się dobrowolnie poddał.

Guerin odpowiedział z okna, że uczyni za dość temu żądaniu, ale pod warunkiem, że żadna kara nie spotka jego towarzyszy z „twierdzy“. Gdy naczelnik policji dał takie przyrzeczenie, Guerin otworzył bramę i wyszedł na ulicę.

Bezwzględnie go aresztowano i odwieziono na policję.

Komisya sądowa przy ulicy Chabrol.

Paryż, 21 września. Wczoraj pojawiła się komisya sądowa w „twierdzy“ Guerina, celem przeprowadzenia szczegółowej rewizyi.

Czynności komisji zostały jednak odroczone, wskutek strasznej zaduchy, jaka panuje w domu stow. Antijuf. Zarekwirowano straż ogniową, która dokona dezynfekcyi domu.

Ile kosztowała rząd „twierdza“ Guerina?

Paryż, 21 września. Guerin przesiedział w swojej twierdzy 38 dni. Rząd zapłacił za tę zabawę cały milion franków, jeśli się weźmie w rachunek koszty strzeżenia domu przy ul. Chabrol przez wojsko, oraz odszkodowania, jakie musiał zapłacić kupcom i przemysłowcom przy ul. Chabrol, którzy przez czas ten ponieśli wielkie straty.

Dymisya sekretarza Menarda.

Paryż, 21 września. Sekretarz Izby karnej przy trybunale kasacyjnym Menard otrzymał dymisję podobno za to, że dostarczył Quesnay de Beurepauirowi materiałów do napaści na Izbę karną.

Major Hartman.

Paryż, 21 września. Major Hartman, który, jak wiadomo, zeznawał, jako świadek w procesie Dreyfusa w Rennes, bardzo korzystnie dla oskarżonego — otrzymuje od dłuższego czasu listy z groźbami.

Minister wojny, poinformowany o tem, zawiadomił majora Hartmana, że zamianuje go naczelnikiem jednego z instytutów wojskowych, prawdopodobnie arsenału wojskowego w Paryżu.

Proces o zamach na Milana.

Belgrad, 21 września. Na onegdajszem posiedzeniu przemawiało jeszcze kilku obrońców. Wczoraj zabrał najpierw głos prokurator i po dłuższej polemice z obrońcami, zwrócił się w końcu do trybunału z prośbą, aby podług swego przekonania i sumienia wydał wyrok.

Następnie zabrał głos Knezevich i oświadczył, że widząc, iż życie jego znajduje się w niebezpieczeństwie, pragnie ocalić swą duszę, zeznaje tedy, że pierwotnie wymienił 4 osoby, jako tych, którzy go namówili do zamachu, w nadziei, iż siebie w ten sposób uratuje. Teraz jednak odwołuje pierwotne zeznania.

Po Knezevichu przemawiało jeszcze kilku oskarżonych. Między innymi zabrał głos Pasicz i dzie-

kował Bogu, że zamach na Milana się nie udał, bo przez to Serbia została ocaloną.

Pasiecz przyznaje, że partya radykalna popeliła wiele błędów, potępia antydy nastyczne broszury, błaga w końcu o uwolnienie i przyrzeka, że całe swe życie poświęci zwalczaniu wrogów dynastyi i tych wszystkich, którzyby usiłovali zakłócić spokój w kraju.

Stan zasiewów.

Wiedeń, 21 września. Według urzędowych sprawozdań o stanie zasiewów z połowy września, zasiewy w niektórych okolicach przerwano z powodu deszczów. Próbné młócenie żyta i pszenicy dało tylko średni rezultat, także jakość nie zawsze jest zadowalniająca.

Ziemniaki zapowiadają na ogół zbiór dość korzystny, z wielu stron jednak słyhać obawy gnicia kartofli pod wpływem wilgoci.

Z krakowskiej Izby sądowej.

Kraków, 21 września. Rozprawa przeciw Adamowi Taborskiemu, gospodarzowi ze Ściegowie, oskarżonemu o zbrodnię zabójstwa, zakończyła się wczoraj popołudniu. Przysięgli potwierdzili pytania, co do zabójstwa, natomiast zaprzeczyli pytania, jakoby Taborski spełnił zabójstwo w stanie niepozytalnym.

Wobec tego, trybunał zasądził Taborskiego na 1 rok ciężkiego więzienia.

Uczeń mistrza Dieffenbacha.

Wiedeń, 21 września. Przed trybunałem ławy przysięgłych, odbyła się wczoraj sensacyjna rozprawa przeciw jednemu z uczniów głośnego z diwactw swoich malarza Dieffenbacha — Pawłowi Staunowi, oskarżonemu o to, że w t. kolonii Dieffenbachowskiej miał stosunek miłosny z 13-letnią córką malarza: Stella.

Nadto oskarżony był Staun o zbrodnię obrzydliwej religii.

Staun przyznał się do stosunku ze Stellą, a na usprawiedliwienie swe przytoczył, że nie wiedział, iż utrzymywanie stosunku z nieletnią dziewczyną jest ustawowo wzbronione.

Główny świadek p. Stella nie zjawiała się przed sądem, gdyż znajduje się obecnie w poważnym stanie. Odczytano jej zeznania, w których cynicznie przyznaje się do stosunku ze Staunem, dodając, iż po zerwaniu go, nawiązała nowy z bratem oskarżonego.

Na podstawie werdyktu trybunał uwolnił Stauna od oskarżenia za uwiedzenie dziewczyny, natomiast skazał go za obrazę religii na 8 dni aresztu.

Na rozprawie obecny był ojciec uwiedzionej „mistrza“ Dieffenbach, przybrany podobnie, jak pod sądny, w oryginalny strój, którym zwracał na siebie powszechną uwagę.

P o z a r.

Tarnopol, 21 września. W Berezowicy wielkiej zgorzało siedm zagród włościańskich wraz z krescencyą. W płomieniach straciła życie 12-letnia dziewczyna.

Eksplozja na okręcie.

Konstantynopol, 21 września. W tutejszym porcie zdarzyła się wczoraj eksplozja statku „Constantinos“, wskutek przepalenia się kotła. Kapitan i czterech majtków poniosło śmierć.

Samobójstwo kochanków.

Monte-Carlo, 21 września. Przez rzucenie się ze skały do morza popeliła tu onegdaj samobójstwo przybyła przed kilku dniami z Węgier para kochanków. Identyfikacji zwłok nie można było w pierwszej chwili sprawdzić.

Dopiero wczoraj prefekt policji w Monaco zawiadomił telegraficznie dyrektora policji w Botuszanach, że samobójcami są pochodzący z tego miasta: dyrektor tamtejszego liceum Wasyl Jonescu, liczący lat 50, oraz 27-letnia nauczycielka gimnazjum żeńskiego z Botuszan panna Marya Alewra. Jonescu pozostawił w Botuszanach żonę i dzieci.

Samobójstwo bankiera.

Berlin, 21 września. Bankier tutejszy Maks Arendt usiłował popelić samobójstwo, w chwili, gdy go aresztowano za szereg oszukańczych operacji finansowych. Arendt pechał sobie scyzoryk w serce. Niebezpiecznie ранego odwieziono do szpitala.

Stan powietrza.

Wiedeń, 21 września. W Czechach spadły duże deszcze. Morze lekko wzburzone. W ogóle małe zmiany w temperaturze.

Wiedeń, 21 września. Cesarz nadał radcy dworu krajowej dyrekcji skarbu we Lwowie, drowi Emilowi Wieniawie Zubrzyckiemu, krzyż kawalerski orderu Leopolda z uwolnieniem od taksy.

Wiedeń, 21 września. Generał-porucznik Zsoldos umarł wczoraj przed południem.

Praga, 21 września. *Bohemia* donosi z Olomuńca, że następcą kardynała Schönborna na arcybiskupstwie praskim będzie niezawodnie kanonik kapituły olomuńskiej Leon Skrebensky.

Kopenhaga, 21 września. Carstwo rosyjskie odplynęli wczoraj po południu do Kiel.

Baden-Baden, 21 września. Rosyjski minister spraw zagranicznych hr. Murawiew, wyjechał wczoraj do Montreux.

Creazot, 21 września. Wskutek oddalenia dwóch robotników z fabryki zagraża dzisiaj wybuch ogólnego bezrobocia.

Petersburg, 21 września. *Russkij Inwalid* donosi, że rotmistrz rosyjski Bulatowicz, który w ekspedycji abisyńskiej brał udział, odkrył w południowej części Afryki środkowej nowe pasmo gór i większe obszary, dotąd Europejczykom zupełnie nie znane.

Petersburg, 21 września. Minister finansów Witte wyjechał do Sebastopola.

Dzisiaj przybywa tu znany uczyony włoski Paweł Mantegazza.

Rewel, 21 września. Duński parowiec „Helena“, wiozący węgiel, osiadł na mieliznie. Dwa statki ratunkowe pospieszyły mu z pomocą.

Nowi członkowie Izby panów.

Wiedeń, 21 września. *Wiener Zeitung* ogłasza: Cesarz powołał następujące osoby do Izby panów w charakterze dożywotnich członków:

Właściciela dóbr Wilhelma bar. Bergera; tajnego radcę prezydenta senatu Eugeniusza Boehm-Bawerka, tajnego radcę pozasłużbowego szefa sekcji Art. hr. Enzenberga, opata z Wilhering ks. Teobalda Grasboeck, prof. politechn. wied. Leop. Hauffego, tajnego radcę b. ministra Ernesta Koerbera; pozasłużbowego szefa sekcji Karola barona Krausa; profesora uniwersytetu wiedeńskiego Henryka Lammascha; tajnego radcę b. ministra dra Stanisława Madeyskiego; starszego inżyniera kolei północnej Ferdynanda Mannlicera; starszego dyrektora czeskiego Banku krajowego Karola Mattusza; dyrektora wiedeńskiego zakładu kredyt. Gustawa Mauthnera; prezydenta wiedeńskiej Izby handlowo-przemysłowej Maksa Mauthnera i drugiego wielkiego ochmistrza dworu, księcia Alfreda Montenuovo; właściciela dóbr hr. Andrzeja Potockiego; właściciela dóbr Emanuela Proskowetza; marszałka krajowego Vorarlbergu Adolfa Rhomberga; pozasłużbowego prezydenta wyż. sądu kraj., tajnego radcę Franc. barona Rumbera; adwokata w Gracu dra Maurycego Schreiner; wielkiego przemysłowca Emila Skodę; tajnego radcę, drugiego prezydenta trybunału kassacyjnego dra Emila Steinbacha; właściciela dóbr Jana hr. Szeptyckiego; właściciela dóbr Konrada hr. Unquada; prezydenta Izby handlowo-przemysłowej w Pradze, Józefa Wohankę;

Wiedeń, 21 września. Dzienniki omawiają w nadzwyczajnych dodatkach ogłoszone świeżo w *Wiener Zig.* mianowanie nowych członków Izby panów. Wszystkie zdania zgadzają się z tem, że nowa lista panów nie ma żadnego wyraźnego charakteru politycznego. Prawica, lewica i stronnictwo środka są prawie po równi reprezentowane.

Fremdenblatt wyraża zdanie, że polityczny moment tego mianowania polega w tem, iż stoimy w przededniu reaktywowania także Izby posłów, potrzeba bowiem uzupełnienia Izby panów nie dałaby się uzasadnić, gdyby rząd nie odczuwał konieczności powołania do życia całej reprezentacji państwa.

§. 14.

Wiedeń, 21 września. Ogłoszenia reszty przedłożeń ugodowych na podstawie §. 14. należy spodziewać się lada chwila. Rozporządzenie jest już podpisane przez ministrów, potrzebuje tylko cesarskiej sankcji, która teraz nastąpi wobec tego, że Bank austro-węgierski na ostatniem walnem zgromadzeniu przyjął układ z rządem.

Cesarz w Meranie.

Meran, 21 września. Wczoraj popołudniu, po godzinie 3-ciej, przybył tu cesarz w towarzystwie arcyksięcia Franciszka Ferdynanda, aby zaszczyścić swoją obecnością uroczystość krajową na uczczenie pamięci Andrzeja Hofera. Wielkie tłumy ludności oczekiwały przybycia monarchy, którego witaly z nieopisanym zapałem.

Marszałek krajowy i burmistrz Meranu, witając cesarza, wyrazili najgłębsze podziękowanie za przybycie na uroczystość i zapewnili w imieniu kraju i miasta o niezłomnej wierności i przywiązaniu do osoby monarchy wszystkich mieszkańców.

Na powitanie monarchy przybyli tu arcyksiężęta Eugeniusz i Ferdynand Karol, dalej prezes gabinetu hr. Thun i minister handlu Dipauli.

Z dworca kolejowego udał się cesarz wśród entuzjastycznych okrzyków do zamku Rottenstein. Wieczorem odbyło się uroczyste przedstawienie, w teatrze, które powiodło się świetnie. Publiczność zgromadzona tutaj powitała monarchę z nieopisanym zapałem i kilkakrotnie w ciągu przedstawienia dawała wyraz swoim uczuciom dynastycznym. Późnym wieczorem zapalono na wzgórzach ognie, co wspaniały sprawiło widok, gdy monarcha powracał do zamku, tłumnie zgromadzona ludność wydawała na cześć jego pełne zapału okrzyki.

Państwowe pośrednictwo pracy.

Wiedeń, 21 września. Wypracowane przez wydział Rady robotniczej sprawozdanie zawiera zasady dla projektu ustawy o pośrednictwie w dostarczaniu pracy. Pośrednictwo to spoczywa w pierwszej linii na państwie i jego organach.

Państwowe urządzenia w tej mierze mają zawierać, pierwsze: 1) urząd centralny, a jako taki

funguje ministerstwo handlu w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych i rolnictwa, 2) komisye krajowe ustanowione przy politycznych władzach krajowych, wreszcie 3) właściwe zakłady pośredniczące w pracy, które, wedle potrzeby, mają być urządzone we wszystkich krajach całego państwa.

Zakłady te, pośredniczące bezpłatnie we wszystkich rodzajach pracy, będą pozostawać pod zarządem komisji, złożonych w równej liczbie z pracodawców i robotników. Komisye te będą tworzone w drodze wyborów a zadaniem ich będzie wykonywać nadzór nad zakładami. Do nich także należy normowanie wszelkich należności i t. d. Wyżej wzmiankowane komisye krajowe mają być organami doradczymi urzędu centralnego oraz łącznikami pomiędzy tym urzędem, a zakładami pośredniczącymi w pracy. Projektowana ustawa nie narusza w niczem praw kraju co do uregulowania własnych ich zakładów, pośredniczących w pracy.

Wylewy.

Budapeszt, 21 września. Wskutek przerwania tam, zalane zostały wielkie przestrzenie pod Raabem i Komornem. Wiele miejscowości jest silnie zagrożonych; zagrożone jest także miasto Raabe, dokąd schroniło się wielu mieszkańców z miejscowości dotkniętych powodzią. Szkody na polach są olbrzymie — zagrożonem jest także bardzo miasto Gran, katastrofa jest prawie nieunikniona.

Wiedeń, 21 września. Wiadomości o stanie wód brzmiały pomyślnie. Woda wszędzie opada. Centralny komitet dla spraw powodzi odbędzie dziś ostatnie posiedzenie, na którym zamknie swe czynności.

Wiedeń, 21 września. *Deutsche Ztg.* doniosła wczoraj, że hr. Thun wraca dziś z Meranu, ale już nie jako prezes ministrów.

Dziennik ten wymienia jednocześnie szereg kandydatów na prezesa ministrów, między innymi: Lichtensteina, Dipauliego i bar. Aeren-thala.

Vaterland zaprzecza temu, twierdząc, że hr. Thun weźmie udział w obecnych uroczystościach cesarskich w Tyrolu i nie może jeszcze ani dziś, ani jutro wrócić.

Praga, 21 września. P. Schücker ogłosił list otwarty, w którym oświadcza się przeciw obeszności konferencji ugodowej Fuchsa, i żąda przede-wszystkiem zniesienia rozporządzeń językowych, poczem, jak powiada, nastąpi pojednanie samo przez się, ale chyba już nie za obecnego rządu i większości.

Praga, 21 września. *Bohemia* zapewnia, że Fuchs nie będzie miał sposobności powitania konferencji, gdyż najniezawodniej otrzyma pisemne zawiadomienie, że partye, należące do tak zw. *Gemeinbürgerschaft* niemieckiej, nie obeślą konferencji, gdyż nie uznają jego zaproszenia za podstawę do wszczęcia rokowań.

KRONIKA.

Mianowania. Minister rolnictwa zamianował elewa górnictwa Juliana Czaplńskiego adjunktem w etacie władz górniczych.

Namiestnik zamianował prowizorycznego bośniacko-hercegowińskiego praktykanta conceptowego Henryka Jasieńskiego, konceptistą policyjnym w etacie dyrekcji policji w Krakowie.

Dr. Antoni Gabryszewski docent chirurgii uniwersytetu lwowskiego powrócił do Lwowa.

XXIV. posiedzenie „Kółka literackiego“ Czytelnia akademickiej odbędzie się w czwartek 21 b. m. o godzinie 7 wieczorem w lokalu warsztawa. W programie odczyt p. Katzeuellenboga: O najnowszym dramacie Maeterlineka: „Aryana i Sinobrody“.

Malwersacya. Dyrekcya gal. Kasy oszczędności we Lwowie, wydała te służby dotychczasowego urzędnika buchalterji Zdzisława Ż., zasuspendowanego już poprzednio za „usterki“ przy prowadzeniu ksiąg.

Ż. już podczas urzędowania nowego zarządu, posiadając zaliczkę na płacę w kwocie kilkuset zł., z której zaledwie kilka rat po 10 zł. spłacił, wyskrobał z ksiąg likwidatury i buchalterji swe „konto“ i podjął na tej podstawie ponowną zaliczkę 300 zł.

Obecnie przy zakładaniu nowych ksiąg, malwersacyę wykryto.

Cavalleria Rusticana, a... miłość zakazana. Kawalerowie winnicy, Olej, Cichucki i Kinasz, stawali wczoraj przed przysięgłymi pod oskarżeniem o zbrodnię zgwałcenia niewiasty.

Rozprawa, na dwie godziny rozpisana, toczyła się przez dwa dni z powodu nieprzewidzianych, a bardzo zajmujących epizodów. Nie obešlo się nawet bez obstrukcji przez dwa dni, przez jednego ze świadków ze skutkiem uprawianej. Pod sądny nie przyznają się, tylko do... gwałtownego działania.

Postępowanie dowodowe toczy się w niezwykle ciężkich warunkach, a zarówno zastępca prokuratorji, jak i obrona, mają ciężki orzech do zgryzienia. Prokuratorję zastępuje p. Niewiadomski, obronę prowadzą dr. Reiter i dr. Zipper. Ostatecznie odroczone rozprawę dla uzupełnienia śledztwa.

Mały chart, rasy angielskiej, znaleziony na dworcu głównym — jest do odebrania w domu pod l. 36 przy ul. Szeptyckich u p. A. Kozłowskiej.

Depesze handlowe.

Z targu pieniężnego.

Wiedeń, 21 września. (Kursy poniżej w cedula giełdowej).

Tendencja z początku pod wpływem wczorajszych zagranicznych sprawozdań giełdowych ożywiona, później słabsza. Zamknięcie lepsze, kredyty silne.

Budapeszt, 21 września. Wczoraj gieł. Austr. kred. 369.75, Węg. bank kred. 379.50, Węg. bank eskontowy 253 —, Węg. bank hipoteczny 237.75, Węg. renta koronowa 95 —, Rimanantania 337.25, Węg. 4-proc. renta 117.75, Węg. bank dla przem. i handlu 110 —, Staatsbahny 240.25, Koleje uliczne 360 —, Kol. południowa 258 —, Węg. poz. premiova 162 —, Austr. renta koronowa 99.25, Węg. renta koronowa 95.35, Elektr. kol. uliczne 199 —, Guiz & Co. 1760, Salgotarjaner 328 —, Austr. złota renta 117.75, Akcje elektr. 143 —.

Frankfurt, 21 września. Wczorajsza giełda wieczorna Kredyty 232.50, Staatsbahny 146.50, Lombardy 32.50, Alpy 280 —, Austriacka renta papierowa 99.50, Austr. srebrna renta 99.55, Austr. złota renta 100 —, Węgierska złota renta 98.25 Unionbanki —, Akcje elektr. 152.40. Kolej półn.-zach. —.

Paryż, 21 września. Wczor. giełda Cred. foncier 715. — 4 proc. pożyczka rumuńska 1896 r. 91.50, Grecka pożyczka 212.50 proc. hiszpańskie Exteriores 61.32. Usposobienie silne.

Berlin, 21 września. Przy zamknięciu wczorajszej giełdy: Kredyty 232.50, Staatsbahny 146.25, Lombardy 32.50, Austr. złota renta 100.30, Austr. srebrna renta 99.75, Węg. złota renta 100.10, Disconto Comandit 192 —, Laura 256.90, Bochumer 259.90, Harpener 190.75, Kolej Ostpreussen 83.75, Kolej Mittelmeer 103.60, Kolej Meridional 134.50, Kolej Henry 113.75. Renta włoska 92.70. Południowa —, Mławka —, Turki 119 —, Renta hiszp. —, Prywatne dyskonto —, Austr. renta papierowa —, Bustierhadery 310.50, Austr. banknoty 169.85, Alpy —, Dewizy na Wiedeń (długie) 169.90, Dewizy na Wiedeń (krótkie) 109.20, na Paryż (krótkie) 80.50, na Amsterdam 168.10, na Londyn długie 20.31 i krótkie 20.42.

Tendencja mocna.

Berlin, 21 września. Wczor. giełda wieczor. (Nachboerse) Kredyty 232.50, Staatsbahny 146.25, Lombardy 32.50, Rosyjskie banknoty (kasa) 216.85, Ros. banknoty (ult.) —, Disconto Comandit 192 —. Usposobienie silniejsze.

Hamburg, 21 września. Wczorajsza giełda wieczorna Kredyty 231.60, Lombardy 32.25, Staatsbahny 145.50, Austr. złota renta 99.50, Węgierska złota renta 98.70, Srebro 79.95, Złoto 80.05, Płacono. Srebrna renta 99.40, Włoskie 92.85, Losy z 60 r. 140.50.

Usposobienie spokojne.

Targ zbożowy i towarowy.

Budapeszt, 21 września. Pszenica na wrzesień 8.40 do 8.41, na październik 8.44 do 8.45, na kwiecień 1900 r. 8.78 do 8.80, żyto na październik 6.50 do 6.62, na kwiecień 1900 r. 6.93 do 6.94, owies na październik 5.12 do 5.14, na kwiecień 1900 r. 5.48 do 5.50, kukurydza na wrzesień 5.15 do 5.16, na maj 1900 r. 5.07 do 5.08, rzepak na wrzesień 11.80 do —, na sierpień 1900 r. — do —.

Oferty na pszenicę dostateczne. Chęć kupna ograniczona. Tendencja dobra. Pogoda piękna.

Wiedeń, 21 września. (Giełda zbożowa). Na wczorajszej giełdzie notowano:

Pszenica na jesień 8.52 do 8.54, pszenica na wiosnę 8.85 do 8.87, żyto na jesień 6.84 do 6.86, żyto na wiosnę 7.22, owies na jesień 5.38, owies na wiosnę 5.76, kukurydza na maj czerwiec 1900 r. 5.37, kukurydza na wrzesień październik 5.50 do 5.51, rzepak na sierpień wrzesień 12.40 do 12.50.

Wypowiedziano na dostawę 3000 centn. metr. żyta.

Zamknięcie kursów silniejsze: pszenica na jesień 8.57, na wiosnę 8.90, żyto na jesień 6.90, na wiosnę 7.97.

Spirytus 20 — do 20.30.

Wiedeń, 21 września. Cukier surowy 12.55 T. spok. Nafta galic. niezmienniona. Spirytus 10 — do 20.30. T. silna.

Berlin, 21 września. Banknoty austr. 169.45

Spirytus 44.50.

Paryż, 21 września. Trzyproc. renta 100.94

Mąka (typ *Fleur de Paris*) 25.35.

Frankfurt, 21 września. Kredyty aust. 232.50.

Staatsbahny 146.80. Alpy —. Diskonto 191.90.

Laura 256.50.

Tygodnik społeczny.

Uchwały wiecu Kas chorych.

Sprawozdanie nasze z wiecu galicyjskich Kas chorych, jakkolwiek wierne, nie mogło jednak objąć wszystkich, licznych a obszernych uchwał, jakie na niem powzięte zostały. Że zaś są to sprawy ważne, obchodzące coraz szersze koła ludności, nie będzie więc bez pożytku, jeżeli czytelników naszych z uchwałami temi zapoznamy.

Podajemy przeto te uchwały w całości:

Do punktu porządku dziennego: „Dziesięciolecie Kas dla chorych”, rezolucje posta Daszyńskiego. Zjazd Kas chorych galicyjskich uchwała:

I. Stan znacznej większości powiatowych Kas chorych w kraju, budzi pod wielu względami poważne obawy o ich byt i możliwość spełniania ich najważniejszych zadań ustawowych. Gwarancja porządku i uczciwego prowadzenia spraw pow. Kas chorych, którą daje statut, a w pierwszym rzędzie ordynacja wyborcza, znika niemal zupełnie, z powodu, że małe kliki, które przed laty opanowały zarządy Kas, albo nie rozpisują wyborów wcale, albo za pomocą bezprawnych machinacji nominują indywidua, nie posiadające żadnego zaufania w pośród ogółu ubezpieczonych.

W ten sposób utworzone zarządy Kas, prowadzą funduszami tych instytucyj wprost defraudacyjną gospodarkę, a cała ich czynność urzędowa nosi piętno nieładu, lekceważenia przepisów ustawowych, krzywdzenia interesowanych robotników i przedsiębiorców i prowadzi w rezultacie Kasy do ruiny i bankructwa. Ogromne zaległości, wyczerpanie zapasów rezerwowych, minimalne świadczenia i szereg

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 20 września 1899 r.

Ogólny dług państwa.

płaca sądnaja	
renta papierowa	99.90 100.10
renta srebrna	99.80 100.00
losy z roku 1854 po 850 st. mk. 4%	171.25 172.25
1860 po 500 st. wa. 5%	137.40 138.40
1860 po 100 st. 5%	158.50 167.50
1864 po 100 st.	195.50 196.50

Dług państwa krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

renta złota wol. od pod. 4% na 100 st.	117.85 118.05
renta wol. od pod. 4% na 200 kor.	100.25 100.45
renta lawowa, austr. 5 1/2% na 200 kor.	87.25 87.45

Obligacje kolejowe.

Kol. Aroyks. Albrechta na 100 st. 4%	97.75 98.75
Kol. Cewars. Rikihety w stocie wolne od podatku na 100 st. 4%	116. — —
Kol. Cesarza Franciszka Józefa na 100 st. 5%	123.25 124.25
Kol. Arcyks. Rudolfa w wal. kor. wolne od podatku na 200 kor. 4%	98.10 99.10
Kol. Karola Ludwika po 200 st. mk. (caustempl. akcje) 5%	211 — 212 —

Obligacje pierwszeństwa (kolejowe).

Kol. Arc. Albrechta na 800 st. 5%	112.50 113.50
w stocie na 200 st. 5%	138. — —
Kol. bakowiański lokal. na 200 kor. 4%	98. — 98.50
Kol. gal. Karola Ludwika na 200, 100 st. 4%	98. — 98.50
Kol. lwowskiemu omar. - jańskiemu z r. 1894 na 200 kor. 4%	99. — 97. —

Dług państwa krajów korony węgierskiej.

Węg. złota renta na 100 st. 4%	118.15 118.85
w wal. kor. na 200 st.	— —
obl. 4%	85.45 86.55
kor. p. proc. 3 1/2% 100 st.	99.80 100.40

Węg. obl. p. regul. Cisy na 100 st. 4 pr 139.75 140.5

pożyczkowa na 100 st. 161.50 162. —

na 50 st. 161.50 162. —

Imne publiczne pożyczki.

Paś. kraj. Bukowiny z r. 1888 los. na 200 st. kor. 4%	97 — 98 —
Bukowiański obl. propinacyjna los. na 100 st. 5%	103 — —
Galic. pod. kraj. z r. 1870 na 100 st. 0%	— — —
Galic. pod. kraj. z r. 1888 na 200 kor. 4%	95.80 96.60
Galic. oblig. propin. z roku 1889 na 100 st. 4%	97.25 98.25
Pożyczka premiova m. Wiednia z r. 1874 na 100 st. 4%	92.50 93. —
Pożyczka miasta lwowa z roku 1898 na 100 st. 4%	92.50 93. —
Renta włoska na 100 kor. 4%	105. — 105.70
Pożyczka bułgarska z r. 1892 na 100 st. 8%	35.75 36.75
Pożyczka serb. prem. na 100 frank. 2%	59.25 59.7
Tureckie obl. prem. kolej. na 400 fr.	— — —

Listy zastawne. Oblig. hipot i listy dłużne (za 100 zł. Nom.).

Austr. nakł. kred. niem. los. w 50 lat 4%	97 — 98 —
obl. pr. z r. 1880 8%	119.20 120.20
1889 8%	117.25 118. —
Bukowiański nakł. kred. niem. los. 5%	104. — 104.75
los 4%	98.80 97. —
Gal. Akc. bank hip. 10% prem. los. 5%	110. — 119.50
los. 50 lat 4 1/2%	100. — 100.50
koron 4%	96.80 97.25
Gal. Tow. kred. niem. 4% los. 60 lat	95.25 95.75
4% los. 41 lat	96.90 97.40
4% stare	96.70 —
4% na 200 kor.	95.80 94.40
Banku krajowego dla Galicyi i Budum. 4 1/2% 51 1/2 lat swrotne	100.20 100.40
Banku krajow. los. 67 1/2 lat na 200 kor. 4%	97.50 98.50
Banku krajowego oblig. komun. 2 em. 5%	102. — —
Banku krajowego oblig. komun. 3 em. 4 1/2 lat na 200 kor. 4 1/2%	100.60 101. —
Banku krajowego obligac. komun. 4. em. 45-let. na 200 kor. 4%	96.60 —
Banku krajow. obl. kol. los. na 200 kor. 4%	97. — 98. —
Austr. węgiersk. banku 40 1/2 lat los. 4%	99.70 100.70

Obligacje z pierwszeństwem za 100 zł. nom.

Kol. Lwów-Czer. Janey z r. 1884 na 800 st. 4% wstępn. 10%	88 — 88.75
Kolei Lwów-Czerb. z r. 1884 na 800 st. 4%	96 — 96.70
Gal. kol. lok. wschodni. na 100 zł. 4%	99.50 100. —

Węg. gal. kolei em. 1870 na 200 st. 5%	107. — 107.60
1878 na 200 st. 5%	107. — 107.50
1887 na 200 st. 4%	95.75 96.75

Akcie banków (za sztukę).

Banku Anglo austr. 120 st.	150 1/2 151. —
Rest. banku handl. 500 st.	1423 — 1429 —
Zakł. kred. dla handlu i przem. p. st.	871 3/4 871.60
Węg. banku kredyt. 200 st.	382 1/2 —
Gal. Austr. tow. esk. 500 st.	730. — 734. —
Gal. banku hipot. 200 st.	374 — 376 —
dla handlu i przem. 200 st.	197. — 2.0 —
Banku dla kraj. koronowych 200 st.	237 3/4 238. —
Austr.-węg. 600 st.	805 — 808. —
Związk. (Unionbank) 200 st.	304 — 304.50
Czech. banku związk. 100 st.	187.10 187.50
Związk. banku 100 st.	184.25 185. —

Akcie przedsiębiorstw transportowych.

Bankow. kol. lok. (ako. pierw.) 200 st.	265 — 210 —
(ako. zakł.) 200 st.	142 — —
Kolei półn.-zach. Werd. 1000 st. mk.	3220 — 3240 —
Lwów-Czerb. Janey 200 st.	28.50 28.6 —
wschodni-galic.-lokaln. 200 st.	198. — 200. —
państwowych 200 st. par. uli	842 3/4 848.75
południowych 200 par. uli	72 3/4 73. —
węgor. galicyj. l. 200 st.	210.40 211.40

Akcie przedsiębiorstw przemysłowych.

Galic. karpac. uft. towar. 500 kor.	375. — 460. —
Austr. Tow. górnicze Alpy 100 st.	282 — 282.50
Francuski Tow. Azja n. przem. 200 st.	1400. — 1411. —
Nobelski 500 kor.	968 — 973. —
Tureckie sarw. tytoniow. 500 fr. par. uli.	156 1/4 139. —
Trifal tow. kop. węgla 70 st. p.	184 — 188. —

Losy (za sztukę).

Budapeszteńskie (Haufler) 5 st.	7. — 7.60
Zakł. kred. dla h. i p. po 100 st.	197.25 198. —
Głaz 40 st. mk.	63. — 64. —
Tow. śog. na Danaju 100 st. mk. 4%	165. — 175. —
Pożyczka m. Insubruku 20 st.	39.75 41.50
Losy m. Krakowa 20 st.	27.25 28.25
Pożyczka m. Lubliany 20 st.	23.20 23.70
ofen 40 st.	64.25 66.25
Pałdy 40 st. mk.	65.25 66.25
Czerw. krzyża austr. tow. 10 st.	20.85 21.45
Czerw. krzyża węg. tow. 5 st.	10. — 11. —
Losy fund. arc. Rudolfa 10 st.	29. — 30. —
Salina 40 st. mk.	84.25 85.25
Pożyczka m. Hamburga 30 st.	28. — 29. —
St. Genois 40 st. mk.	81. — 85. —

Pożyczka m. Stanisławowa 20 st.	— —
m. Tryesta 100 st. mk. 4 1/2%	172. — —
m. 50 st. 4%	72. — —
Waldsteina 20 st. mk.	62. — 66. —

Waluty.

Dukat cesarski	5.71 5.78
Austr. węg. 8 guld. st. moneta	— —
20-frankówka	9.56 — 9.57 1/2
20-markówka	11.77 — 11.82
Rosyjski półrubel	— —
Niemieckie banknoty na 100 marek	58.90 — 58.97 1/2
Włoskie banknoty na 100 lit.	44.40 — 44.50
10 funtów sterlingów	120.46 120.60
Rubie (na 100 rs.)	127. — 127. 1/2

Berlin, dnia 20 września:

Posn. listy zastawne 4 proc. Barys 8-11	100.80
3 1/2 proc.	95.10
8 proc. Barys A.	84.80
Posn. listy rentowe 4 proc.	101.10
3 1/2 proc.	9. —
Posn. obligacje prow. 8 1/2 proc.	94.50
Rubie (100)	216.60
Austr. banknoty (100)	160.75
Listy zastawne (Król. Polsk. 4 1/2 proc.	99.50

Warszawa, dnia 20 września:

Listy likwidac. Król. Polsk. duze	98.40
drobne	98.25
Ros. Pol. Prem. z roku 1864	299. —
1866	262.50
Obl. prem. Banku galicyjskiego	210. —
Listy zast. Tow. kred. siewsk. duze	100.50
drobne	— —
miasta Warszawy ser. VII.	99.15
4 1/2 proc.	8.40

Petersburg, dnia 20 września:

Rosyjska pożyczka prem. z r. 1884	296. 1/2
z r. 1886	258. —
Listy zast. Tow. kred. siewsk. Kr. polsk.	95.20
rosyjskie	— —
kijowskie	28. 1/2
wilniańskie	28. 1/2
charkowskie	98. 1/2
chersońskie	130. —
basarab.-kurydzkie	99.50

18 Max Pemberton.

Kobieta z Kronsztadu.

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA.
(Z angielskiego).

Zassulicz zwrócił się do ostatniego mowcy, młodego kadeta o dość nieprzyjemnej twarzy. — Milczeć smarkaczu — rzekł do niego półgłosem — bo inaczej język obetnę. I kadet w tej chwili ulotnił się gdzieś z sali. Innych kolegów powitał serdecznie. — Nic mi nie jest... — odrzekł, zrzucając na krzesło zaśnięzony płaszcz. Siadł przy stole i nalał sobie pół szklanki absyntu. Po chwili ciągnął: — Chyba, że mnie tak fatalnie usposobiło wino pułkownika Bonzowa... Zaciągnął mnie na kielszek. Rozumiecie teraz? Zrozumieli i na nowo obścibali kapitana. — Co robisz? Bilard... karty? Zassulicz wybrał karty, ale podczas gry był wprost niemożliwy i zdenerwowany, nieuważny. Jednego ze swych przyjaciół prawie zwymyślał, inni tymczasem powtarzali po cichu: — Co mu jest, do licha? Podejrzewali, że w sprawę tego nieznośnego humoru wmieszana jest „piękna Angielka”, ale nie chcieli drażnić kapitana, którego znali jako najlepszego rębacza i najznakomitszego strzelca w całym garnizonie. Paweł tymczasem uspakajał się.

— No, chłopcze — rzekł do jednego z poruczników, który był właśnie bankierem — ogram się z twoich pieniędzy i to mnie wyleczy z bólu głowy. Człowiek zawsze dostanie bólu głowy, gdy się spotka z tym Bonzowem po obiedzie. — Ba, można czasem dostać bólu głowy nawet jeśli się go spotka rano — odparł tamten. — Piekliwy człowiek! Nigdy nie wiesz, czego chce. Co więcej, wyciągnie z ciebie wszystko, co mu tylko potrzeba. Gotowem się założyć o sto rubli, że samego dyabła wystrychnie na dudka! Oficerowie przy stole roześmiali się chłodem. — W każdym razie — kończył porucznik — to fakt, że ten stary potrafi nawet odczytać papierozy, które będą leżały u ciebie w kieszeni. Sam miałem taki wypadek. Gdy wesołość, wywołana przez tę bufonadę, uciechła, rozmowa odrazu przeszła na nowe tory. — Czy słyszeliście — zapytał wysoki stabkapitan — nowinę dnia? Wielka zdrada, plany naszych bateryj w Londynie itd. itd. Jeden z poruczników roześmiał się głośno. — To żarty... Słyszałem o tem, ale nigdy nie uwierzę. — I ja również — ciągnął sztabkapitan — przynajmniej w obecnym stanie rzeczy. Raport naszych agentów w Londynie ma być zadziwiający, historia z tysiąca i jednej nocy. Dla kompletu wzięszali w to kobietę. — Kobietę! — przerwał Zassulicz. — Tak jest. Twierdzą, że mapa i notaty są robione przez kobietę — i zapewnijają, że to nie ulega wątpliwości. Zwaryowali... Skąd tu kobieta? Kilku oficerów wyraziło to samo zdanie. Gra trwała dalej. Nagle Zassulicz wstał i rzucił karty na stół.

— Nie mogę grać! Wybaczcie mi przyjaciele. To ten Bonzow ze swem piekielnym winem. Muszę przejść się po powietriu, może głowa przestanie mi pękać od bólu. Zarzucił płaszcz na ramiona i oddalił się z pokojem. Wołano za nim, że zostawił na stole puśset rubli. Nie uważał na wołanie. Szedł bez celu, wstrząsany dreszczem. „Ręka kobiety! — powtarzał sobie — ręka kobiety, wiedzą już o tem z pewnością!” Przychodziła mu ochota biedz do pałacu komendanta i dziś jeszcze ostrzedz Marian. Lecz po zastanowieniu się uznał, że byłoby to bezcelowe. Ostatecznie, po długiej jeszcze wędrówce po ulicach miasta, znalazł się przed komendanturą. Coś go tu ciągnęło... Miał tam wprawdzie swój pokój, jako należącego do sztabu, ale sypiał w nim dość rzadko. Tę noc, po chwili wahania postanowił przepędzić pod jednym dachem z Marianem. — Może po raz ostatni? — zapytał sam siebie i uczuł straszne ściśnienie serca. Gdy przechodził przez śniegiem zasłany podwórzec, parę tylko okien było jeszcze oświetlonych w ogromnym korpusie. Jednym z nich było okno gabinetu generała. Świeciło ono, jak latarnia. Dwa cienie widać było na tle szyb. Zassuliczowi zdawało się, że poznaje generała i Bonzowa. Mimowoli podniósł piętę do góry. — Co knują te szatany? — mruknął. Ciężki, pełen mar, miał sen tej nocy Paweł Aleksiejewicz. (C. d. n.)

kradzieży grosza robotniczego, w Kasach składanego, oraz oburzające lekceważenie woli ogółu ubezpieczonego i do wszystkiego jest objawem rozkładu moralnego i finansowego.

Smutne i gorszące te stosunki tworzą się pod okiem władz politycznych, których pojedynczy reprezentanci pokrywają niestety swoim autorytetem wszystkie nadużycia klik, rabujących humanitarne instytucje Kas. Wszystkie usiłowania ze strony krzywdzonego ogółu ubezpieczonych, dążące do poprawy tych oplakanych stosunków, rozbijają się o systematyczną obronę tych nadużyć ze strony referentów w starostwach. Egzekwowanie zaległości jest często niedbale i stronnicze, a kontrola szkodliwych dla Kas urzędników wprost złudną z powodu zapewnionej bezkarności tych szkodników.

Z tych powodów wzywa zjazd Kas chorych władzę, ażeby co rychłej zajęła, wobec tych niesłychanych nadużyć, stanowisko, dyktowane przepisem ustawy, dobrem Kas i bezstronną sprawiedliwością. Równocześnie wzywa zjazd wszystkich robotników, ponoszących skutki tej nieprawnej gospodarki, do poczynienia energicznych kroków, celem przywrócenia znaczenia przepisom statutu i ustawy do usunięcia szkodników z Kas chorych i do uzdrowienia stosunków w instytucji, utrzymywanej z pieniędzy robotniczych.

II. a) Zjazd Kas chorych zapytuje rząd, co się stało z pieniędzmi Kasy chorych rozwiązanej państwa Nadworniańskiego, pieniędzmi, złożonymi przez robotników, którzy napróżno domagają się wyjaśnienia od c. k. władz politycznych.

b) Zjazd wzywa rząd do rychłego i nie dwuznacznego wyjaśnienia publicznego, czy i ile pieniędzy zostało sprzeniewierzonych w Kasie fabrycznej bar. Poperów w Wygodzie.

c) Tak samo wzywa się rząd do bezwzględnego przeprowadzenia sumiennej i ścisłej kontroli funduszu Kasy brackiej przedsiębiorstwa górniczego Banku kredytowego galicyjskiego w Borysławiu.

Do punktu „braki w ustawie o Kasach chorych“ rezolucje referenta Nachera: — a) Rezolucje zasadnicze:

I. Ubezpieczenie ochronne winno objąć obok opieki przemijająco niezdolnych, także opiekę nad stale niezdolnymi do pracy, bez względu na przyczynę niezdolności.

II. Zakres ubezpieczenia ochronnego powinien objąć wszystkich pracujących bez wyjątku.

III. Sposób ubezpieczenia ochronnego winien być najprostszym. Miejsce Kasy chorych obejmujące wszystkich pracujących przyjmują indywidualne ubezpieczenie wszystkich pracujących dla wszelkich działów ubezpieczenia. Związki okręgowe miejscowych kas ubezpieczenia zajmują się wspólnie leczeniem, wypłatą rent, egzekucją i t. d. — Autonomiczne związki krajowe, są nadzorem Kas, nadto wymierzają renty z dziennych ubezpieczeń wyniki.

IV. Koszt tego ubezpieczenia ponoszą po 1/3 części państwo, pracodawcy i pracujący.

V. Wiec Kas chorych zaznacza, że tylko rozumne przeprowadzone ustawodawstwo ochraniające pracujących, zapobiedz może zbyt ciężarom Kas dla chorych. — I tak potrzeba ścisłej rewizji pracowni i mieszkań, co do higienicznych stosunków, ścisłego przestrzegania zdrowotności pokarmów i napojów, ustalenia maksymalnego dnia roboczego, w ogóle wszystkich protokołów zdrowej gospodarki życiem i siłami ludzkimi.

VI. Wiec protestuje imieniem wszystkich ubezpieczonych w Kasach chorych, przeciwko pominięciu przez rząd, ogółu robotników w projekcie do ustawy dla ubezpieczenia emerytalnego i wzywa posłów, aby przy obradach nad tą ustawą, starali się wpłynąć na rozszerzenie jej na wszystkich pracujących.

b) Rezolucje szczegółowe do ustawy o Kasach chorych. Wnioski referenta Nachera:

I. Zakres ubezpieczenia: a) Ubezpieczenie w Kasach chorych objąć powinno pracujących w gospodarstwach rolnych, leśnych, służbę rządową, gminną, krajową, dalej pracujących w przemyśle domowym, służbę domową i gospodarczą a nadto przemysłowców samoistnych, którzy nie zatrudniają więcej niż 2 pracujących (dodatek del. Müllera). Za służbę domową opłacają pracodawcy całą należność.

b) Wyjątek z obowiązku ubezpieczenia jest niedopuszczalny.

2. Sposób ubezpieczenia: a) Kasy dla chorych mają się opierać na jednolitej ustawie.

b) §§ 32, 33, 36 i 67 ustawy powinny się odnosić do wszystkich Kas chorych.

c) Kasy fabryczne, brackie, uczniów i korporacyjne niżej 500 członków, winny być zniesione, a członkowie ich przydzieleni do pozostałych Kas chorych.

d) Kasy powinny się łączyć w związki celem przeprowadzenia leczenia, administracji, egzekucji i kontroli chorych i przedsiębiorstw. Związki te łączą się w krajowe i państwowe. Prawa § 39 ustawy o Kasach chorych przyznane związkowi fakultatywnie, winny być określone jako obowiązki związków, przy których nadto ma istnieć odwoławczy sąd polubowny.

e) (Rezolucja del. dr. Steinbacha). Należy ustawowo unormować prawo wnoszenia rekursów i zażaleń przeciw wezwaniom płatniczym i wszelkim zarządzeniom zarządu Kas chorych do władz admini-

stracyjnych w tym kierunku, że prawo to po upływie 14 dni od dnia doręczenia bezwarunkowo ginie.

f) Rekursy przeciw wymiarom należności kasowych nie mają mocy odwoławczej.

g) § 67 ustawy o Kasach chorych oznaczy karę na pracodawców w wysokości od 10—200 zł. z prawem zamiany tej kary na areszt 2—10 dniowy w razie nieściągalności, a nadto przepisy karne tego paragrafu odnosić się mają do pracodawców, którzy nie czynią zadość §§ 33 i 63, lub przeskadzają rewizji pracowni co do ilości pracujących.

h) Zatrzymanie ściągniętych robotnikom opłat kasowych, należy w drodze ustawowej uznać jako sprzeniewierzenie.

i) Egzekucja sądowa jest Kasom dozwolona.

j) Kasy dla chorych mają prawo przez organa swoje wglądać w listę pracujących i przekonywać się o jej prawdziwości.

k) Dobrowolnych członków może Kasa przyjmować bez ograniczenia wieku w myśl określeń, jakie jej statut oznaczy.

3. Świadczenia: p) Zasiłki chorym mają się liczyć od 1 dnia choroby.

b) Kobiety w ciąży otrzymują oprócz dziś im przyznanego 4-tygodniowego zasiłku, po pauzie, także zasiłek przed porodem, a to od dnia, który lekarz oznaczy, jako początek niezdolności do pracy. W okresie tym, w którym pobierają zasiłek, są bezwarunkowo od pracy wykluczone.

c) Szpitale nie mają prawa roszczenia zwrotu do Kasy za robotników niezgłoszonych w Kasie z prawem regresu, bo szpitale winny ten regres same wywalczyć.

4) Kasy a zakłady od wypadków: a) Zakład ubezpieczenia od wypadków, bierze na siebie obowiązek wobec dotkniętego wypadkiem od 1 dnia po wypadku.

b) Kasa chorych świadczy okaleczalnemu przez wypadek tylko na rachunek zakładu, który jej cały wydatek zwraca;

c) ubezpieczenie na wypadek powinno objąć wszystkich pracujących ubezpieczonych w Kasach chorych.

5. Ogólne. a) 5% rocznego wpływu wystarczy na powiększenie funduszu rezerwowego, który ma sięgać do wysokości jednorocznego rozchodu kasy;

b) koszt statystyki winien ponosić rząd; (dodatek del. Żelazkiewicza) za już poczynione statystyki, należy kasy odszkodować;

c) Rada przyboczna w ministerstwie (*Versicherungsbeirath*) winna się składać z 2/3 robotników ubezpieczonych w kasach (rezolucje p. dra Steinbacha).

a) Należy systemizować specjalnych referentów dla spraw ustawodawstwa ochronnego i przemysłowego.

b) Należyciściom Kas chorych z tytułu ubezpieczenia przypadającym, należy przyznać prawo pierwszeństwa uprzywilejowanego tak przy mobilarnych, jakoteż niemobilarnych egzekucjach bezpośrednio po opłatach i innych daninach publicznych.

Organizacja i stosunek do władz (wnioski referenta p. Hudeca): a) co do opłat:

Wiec domaga się:

1. Wpływu ubezpieczonych osób na oznaczenie wysokości miejscowego zarobku dziennego i wliczenia weń naturaliiów;

2. przedłużenia sześciotygodniowego terminu, w którym członkom bez zajęcia zostającym zagwarantowane są prawa członków na dziesięć tygodni, jeżeli nie opuszczają siedziby kasy;

b) co do świadczeń: Wiec domaga się ustawowego przymusowego ubezpieczenia rodziny członków (żony i dzieci do lat 15) na pomoc lekarską, leki i środki terapeutyczne;

c) co do zabezpieczenia od wypadków: 1. rozdziału związku powiatowych Kas dla chorych, od związku zakładu ubezpieczeń od wypadków;

2. ochrony Kas chorych i ich członków przed szkodami wyrządzanymi przez zakłady ubezpieczeń przez a) niedopuszczenie zakładu do wpływu, jaki wywierać chce na czynność kas chorych; b) zobowiązanie lekarzy, aby wszelkie choćby najdrobniejsze wypadki zgłaszały do wiadomości Kas chorych; c) pouczenie członków o prawach ich do zakładów; d) karanie przedsiębiorców grzywną, względnie aresztem za niezgłoszenie wypadku.

d) co do organizacji. Wiec wyraża przekonanie, że dla łatwiejszego wypełnienia obowiązków, nałożonych na Kasy chorych przez ustawę jest niedozownem zorganizowanie wszelkiego rodzaju Kas w spółce związków.

Należy zorganizować związki lokalne i krajowe. Związki lokalne zajmować się mają ubezpieczeniem na wypadek niezdolności przemijających, a krajowe, ubezpieczeniem na stałą niezdolność do pracy (inwalidowe i na starość) jakoteż opieką (wdowami i sierotami) po ubezpieczonych. Lokalne związki winny być łącznikiem Kas w danej miejscowości i ułatwiać świadczenia co do opieki lekarskiej i t. p.

Wszystkie Kasy winny złączyć się w związek państwowy; celem warowania i zastępowania wspólnych interesów reasekuracji, jak i umożliwienia członkom przesiedlenia się bez uszczuplenia z miejsca na miejsce.

Celem zaprowadzenia równomiernych orzeczeń jak i celem zagwarantowania obiektywnych wyroków, należą przy każdym związku lokalnym utworzyć sąd

polubowny, od którego odwoływać się można do sądu polubownego przy związku krajowym.

Zważywszy, że zaufanie i praktyczne uznanie ubezpieczonych jest bezwarunkową podstawą do osiągnięcia celu ubezpieczenia, należy ubezpieczonym dać stanowczy wpływ na zarząd Kas. Powszechne, równe, bezpośrednie i tajne prawo głosowania dla zarządów Kas, jest tedy żądaniem, które wykonane być musi nie tylko z przyczyn społecznych i politycznych, ale szczególnie ze względu na cel ubezpieczenia, który wymaga zupełnej autonomii Kas chorych.

e) Co do stosunku do władz: Publiczne organa od których pojęcia i energii zależy skutek każdej reformy społecznej, okazały się zupełnie nieodpowiednie do ścisłego przeprowadzania ubezpieczenia robotników. Reorganizacja władz jest tedy jednym z najważniejszych środków do uzyskania właściwego celu ubezpieczenia.

Zwłaszcza odnosi się to do władz przemysłowych 1-szej instancji (namiestnictwa, rządu krajowego i innych władz krajowych), których organa objawiają już to nieznamość sprawy, już to przychylność dla pracodawców. Lecz i najwyższa instancja nie jest odpowiednią do przeprowadzenia ubezpieczenia. Domagać się tedy należy urzędzenia państwowego biura ubezpieczenia, złożonego z robotników, przedsiębiorców i reprezentantów władzy, któreby miało obowiązek zajmować się sprawami, odnoszącymi się do ubezpieczenia na wypadek choroby. Państwowe biuro ubezpieczenia ma uregulować sprawy organizacyjne, administracyjne i odnoszące się do techniki asekuracyjnej, a nadto spowodować jednolitość w orzeczeniach.

Władzom, podległym temu biuru, polecane być musi, jednolite równe, sprawiedliwe traktowanie spraw wszelkich rodzajów kas i najwyższe popieranie ich w sprawach odnoszących się do przeprowadzenia ustawy o ubezpieczeniu.

Wniosek del. Misiołka: Z konferencji Kas chorych wynika, że jednym z głównych powodów złej administracji Kas chorych, jest brak fachowych sił do administrowania Kas. Aby temu złemu zaradzić, konferencja uchwała:

Zjazd uprasza zarządy Kas chorych miasta Lwowa i Krakowa, aby przy swoich Kasach urządziły kurs dla przygotowania pracowników dla Kas chorych. Po ukończeniu kursu, kandydat otrzymać ma świadectwo podpisane przez komisję egzaminacyjną tej Kasy, w której na kurs uczęszczał.

Sprawa leczenia, wnioski referenta dra S z t e m b a r t h a:

1) Konieczną jest ścisła kontrola higieny pracowni i mieszkań, aby utrzymanie zdrowia robotnika było możliwe.

2) Gminy winny urządzić kąpiele ludowe za bardzo niską opłatą.

3) Każdy wstępujący do praktyki uczeń, ma być przez lekarza zbadany, czy nadaje się do tego zawodu.

4) Należy dążyć do zakładania własnych aptek, szpitali, domów zdrowia dla suchotników, a wreszcie kolonij wakaacyjnych.

Sanatorium (wniosek referenta Merty). Wiec porucza komisji wykonawczej, by w myśl wywwdów referenta z wszelką usilnością starała się jak najrychlej doprowadzić do stworzenia sanatorium dla suchotników.

Wniosek del. Pytlowanego: Zważywszy, że nadużycia napojów wysokowych są jedną z największych klęsk dla ludu roboczego, powodującą zwyrodnienie społeczeństwa żąda zjazd, aby komisja wykonawcza obecnego zjazdu postarała się o zwołanie ankiety w celu wyświetlenia bezstronnego tej sprawy i naradzenia się, jakie środki zaradcze byłyby skuteczne, ażeby ludzkość ratować przed skutkami alkoholizmu.

Wniosek del. Laskownickiego: Wiec Kasy chorych mają się odbywać co 2 lata.

Wnioski poufne zebrania delegatów:

1. Wybiera się komisję dla czuwania nad przeprowadzeniem uchwał powziętych na tegorocznym wiecu. Komisja składa się z 5 członków zamieszkałych we Lwowie, ma prawo kooptacji i obowiązek porozumiewania się z kasami, a nadto ma służyć Kasom wszelkimi informacjami.

2. Komisja wykonawcza złoży protokół uchwały zjazdu i wydrukuje je wraz z referatem dr. Sztymbartha „O leczeniu w Kasach chorych“.

3. Komisja ma się zastanowić nad założeniem organu Kas chorych, celem wyjaśniania ważniejszych spraw i wskazywania na wady w ustawie i jej przeprowadzeniu i na stąd wynikające krzywdy i nadużycia.

4. Delegaci postarają się o pokrycie wydatków komisji wykonawczej w miarę potrzeb i środków.

5. Komisję stanowią delegaci: Besen, Hudec, Kolbuszowski, Nacher i Żelazkiewicz.

Redaktor naczelny:

Tadeusz Romanowicz.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor:

Stanisław Rossowski.